

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ШКІДНИКИ ВІНОГРАДУ

спеціальність	202 «Захист і карантин рослин»	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	«Захист і карантин рослин»	факультет	агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	зоології, ентомології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

ВИКЛАДАЧ

Забродіна Інна Вікторівна

Вища освіта – спеціальність «Захист рослин» (2002)

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук – 16.00.10 «Ентомологія»

Вчене звання - доцент кафедри ентомології, зоології, фітопатології, інтегрованого захисту і карантину рослин ім. Б.М. Литвинова

Досвід роботи – 16 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор та співавтор навчальних посібників, наукових і методичних праць із захисту рослин
- учасник наукових і науково-практичних конференцій в Україні та за кордоном

телефон	095-46-38-565	електронна пошта	innazabrodina22@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle
---------	---------------	------------------	---------------------------	-----------------------	-----------------------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів знань і умінь, щодо особливостей розвитку, розмноження, поширення шкідливих видів комах на винограді, формування популяцій та ареалів, структур ентомокомплексів, поведінки і саморегуляції чисельності комах у виноградних насадженнях.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, робота в групах
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • визначати види та оцінювати структуру ентомокомплексів і динаміку поведінки комах на винограді (ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах; • організувати виконання ентомологічних спостережень за розвитком і розмноженням комах на основних етапах формувань виноградних насаджень(ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах; • використовувати відомості щодо чисельності шкідливих видів комах у системах захисту винограду від фітофагів (ЗК 2, ЗК 9, СК 1, СК 3, СК 5, СК 7. СК 8, ПРН 6, ПРН 12) / робота в групах.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекцій, 18 години практичних; самостійної роботи; підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, академічна доброчесність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ДОПОВНЮЄ СТАНДАРТ ОСВІТИ І ОСВІТНЮ ПРОГРАМУ

Компетентності	<p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК 1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами.</p> <p>СК 3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.</p> <p>СК 5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення.</p> <p>СК 7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.</p> <p>СК 8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 6. Коректне використання доцільності методів спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися вимог охорони праці</p>
-----------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Шкідники винограду.

Лекція 1.	Перспективи виноградарства в Україні. Особливості розвитку і вирощування винограду.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Особливості розмноження шкідників на основних етапах формування виноградних насаджень.	Самостійна робота	Особливості розмноження шкідників на основних етапах формування виноградних насаджень.
Лекція 2.	Особливості розвитку та розмноження сисних шкідників винограду.	ПЗ 2.	Сисні шкідники винограду (діагностичні ознаки, біологічні особливості, характер пошкоджень). Визначення та огляд основних видів.		Загальна характеристика сисних шкідників винограду.
Лекція 3.	Особливості розвитку та розмноження листогризучих шкідників винограду.	ПЗ 3.	Листогризучі шкідники винограду (діагностичні ознаки, біологічні особливості, характер пошкоджень). Визначення та огляд основних видів.		Загальна характеристика листогризучих шкідників винограду.
Лекція 4.	Особливості розвитку та розмноження шкідників генеративних органів винограду.	ПЗ 4. ПЗ 5.	Шкідники генеративних органів винограду (діагностичні ознаки, біологічні особливості, характер пошкоджень). Визначення та огляд основних видів.		Загальна характеристика шкідників генеративних органів винограду.
Лекція 5.	Особливості розвитку та розмноження шкідників кори, деревини та коріння винограду.	ПЗ 6.	Шкідники кори, деревини та коріння (діагностичні ознаки, біологічні особливості, характер пошкоджень). Визначення та огляд основних видів.		Загальна характеристика шкідників кори, деревини та коріння.

Модуль 2. Моніторинг шкідників і заходи захисту.

Лекція 6.	Моніторинг і прогноз чисельності шкідників винограду. Заходи захисту винограду від шкідників.	ПЗ 7. ПЗ 8.	Фенологічні календарі розвитку та оцінювання періодів появи основних стадій розвитку шкідників у виноградних насадженнях.	Самостійна робота	Фенологічні календарі розвитку шкідників.
		ПЗ 9.	Загальна характеристика та огляд основних видів ентомофагів (хижаків, паразитів).		Корисні комахи. Видовий склад ентомофагів, запилювачів, рідкісних і потребуючих охорони комах.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Вредители сельскохозяйственных культур и лесных насаждений: В 3-х т. / Под общ. ред. В.П. Васильева. Т. 3. Методы и средства борьбы с вредителями, системы мероприятий по защите растений / Ред. Тома В.П. Васильев, В.П. Омелюта.К.: Урожай, 1989.407 с.
2. Захист винограду від хвороб і шкідників в ранньовесняний період. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [https://propozitsiya.com/ua/zashchita-vinograda-ot-bolezney-i-vrediteley-v-rannevesen niy-period](https://propozitsiya.com/ua/zashchita-vinograda-ot-bolezney-i-vrediteley-v-rannevesen-niy-period)
3. Клечковський Ю., Черній Л. Особливості розвитку та шкодочинності червця Комстока в південно-західному регіоні України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://propozitsiya.com/a/osoblivosti-rozvitku-ta-shkodochinnosti-chervcya-komstoka-v-pivdenno-zahidnomu-regioni-ukrayin>
4. Константинова Майя Сисні шкідники винограду. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://agrotimes.ua/article/sisni-shkidniki-vinograda/>
5. Мринський І. М., Воєводін В. В. Шкідники винограду: навчальний посібник / за ред. І. М. Мринського. Київ: ТОВ «Принт Медіа». 2020. 520 с.
6. Сільськогосподарська ентомологія: Підручник / За ред. Б.М. Литвинова, М.Д. Євтушенка. Київ: Вища освіта, 2005. 511 с.
7. Станкевич С.В., Забродіна І.В. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур: навч. посібник. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 516 с.
8. Федоренко В.П., Покозій Й.Т., Круть М.В. Шкідники сільськогосподарських рослин. Ніжин: Колобіг, 2004. 356 с.

Методичне забезпечення

1. Практикум із сільськогосподарської ентомології: навч. посіб. / Б.М. Литвінов, М.Д. Євтушенко, Г.В. Байдик та ін. Київ: Аграрна освіта, 2009. 301 с.
2. Сільськогосподарська ентомологія: назви основних шкідників сільськогосподарських культур і лісових насаджень: навч. посібник / С.В. Станкевич, І.П. Леженіна, І.В. Забродіна та ін. Вид. 4-те, перероб. і доп Житомир: Видавництво Рута, 2023. 200 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.